

Vergaderjaar 2004–2005

29 754

Terrorismebestrijding

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 21

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 maart 2005

1. Inleiding

In het Algemeen Overleg over terrorismebestrijding op 8 december 2004 (27 925/29 754, nr. 157) heb ik toegezegd de Tweede Kamer nader te informeren omtrent de Contra-Terrorisme (CT) Infobox, en daarbij in te gaan op de huidige werking en eventuele verdere ambities van de CT Infobox en eventuele wettelijke en praktische belemmeringen. Met deze brief geef ik, mede namens de minister van Justitie, aan deze toezegging uitvoering. Als bijlage heb ik het convenant CT Infobox bijgevoegd¹, waarop in het onderstaande nog nader zal worden ingegaan

2. De CT Infobox

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Na de aanslagen in Madrid in maart 2004 heeft het kabinet in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd dat personen die op «enigerlei wijze in verband kunnen worden gebracht met terroristische activiteiten of ondersteuning daarvan» met een verhoogde inzet «in het oog» dienen te worden gehouden. Dit voornemen heeft begin april 2004 geleid tot de oprichting van een bij het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) in Zoetermeer ondergebracht samenwerkingsverband van het Openbaar Ministerie (OM), politie en de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). In de praktijk bleek echter dat deze opzet niet voldoende kon functioneren, omdat de informatie die bij de AIVD beschikbaar was – gelet op het daarvoor geldende wettelijk stelsel van geheimhouding en verstrekking van informatie – niet optimaal in dit samenwerkingsverband kon worden ingebracht. Dit probleem is echter met ingang van 1 juli 2004 effectief ondervangen. Vanaf die datum is de samenwerking tussen bovengenoemde partijen voortgezet en geïntensiveerd door middel van de instelling van de CT infobox bij de AIVD. Het bestaande samenwerkingsverband is bovendien uitgebreid met de Immigratie- en

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

2.2 Enkele aspecten met betrekking tot het functioneren van de CT Infobox

Doel en werkwijze

De CT Infobox is een bijzonder samenwerkingsverband van AIVD, IND, KLPD, MIVD en OM, dat ressorteert onder de AIVD en daardoor is onderworpen aan het regime van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002. Dat neemt niet weg dat de praktische samenwerking in de CT Infobox op voet van gelijkwaardigheid plaatsvindt onder erkenning van ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

De CT Infobox heeft tot doel het leveren van een bijdrage aan de bestrijding van terrorisme door het op een centraal punt bij elkaar brengen en vergelijken van informatie over netwerken en personen die op de een of andere wijze betrokken zijn bij terrorisme, in het bijzonder islamistisch terrorisme, en daaraan te relateren radicalisering. Via raadpleging, vergelijking en analyse van de gegevens die door de deelnemende diensten binnen de CT Infobox zijn ingebracht wordt een snelle, multidisciplinaire analyse en beoordeling van de beschikbare informatie mogelijk. Al naar gelang de resultaten van de multidisciplinaire beoordeling wordt duidelijk welke maatregelen – inlichtingenmatig, strafrechtelijk, vreemdelingrechtelijk en in de sfeer van verstoring – er door de desbetreffende partners mogelijk en wenselijk zijn. De informatie die hiervoor nodig is wordt zoveel mogelijk rechtstreeks uitgewisseld tussen de verschillende partners binnen het voor ieder voor hen geldende wettelijke regime. Voor de AIVD en de MIVD is dit het regime van de WIV 2002. Dit houdt in dat gegevens via een schriftelijk ambtsbericht aan één van de deelnemende partijen of derden wordt verstrekt. Een voorbeeld hiervan is een ambtsbericht aan het openbaar ministerie op de voet van artikel 38 van de WIV 2002. Ook kan een ambtsbericht van de AIVD op de voet van artikel 36 van de WIV 2002 de basis vormen voor het treffen van maatregelen in de bestuurlijke sfeer. In dergelijke gevallen wordt het ambtsbericht ook uitgebracht aan de Nationale Coördinator terrorismebestrijding (NCTb).

Er wordt, om elk misverstand te voorkomen, door de CT Infobox zelf geen informatie naar buiten toe verstrekt. De bestaande verstrekingsregimes blijven onverkort van kracht; de CT Infobox adviseert de deelnemende diensten om relevante informatie binnen deze verstrekingsregimes uit te wisselen. De analyse en multidisciplinaire beoordeling in de CT Infobox kan ook tot de conclusie leiden dat er nog te weinig informatie is om bijvoorbeeld een strafrechtelijke of een bestuursrechtelijke vervolgstap te adviseren. In dat geval kan vanuit de CT Infobox geadviseerd worden tot diverse niveaus van monitoring van personen. Indien op enig moment nieuwe informatie beschikbaar komt en deze bij analyse en beoordeling in de CT Infobox tot de bevinding leidt dat deze voldoende aanleiding zou kunnen geven voor het nemen van maatregelen, bijvoorbeeld strafrechtelijk of vreemdelingenrechtelijk, dan wordt vanuit de CT Infobox een daartoe strekkend advies aan de betreffende deelnemende dienst(en) voorbereid.

Analyse en beoordeling in de CT Infobox van daarvoor in aanmerking komende personen en netwerken kan nimmer in de plaats komen van onderzoek door één van de deelnemende diensten als die dit vanwege capaciteitsgebrek of andere prioriteiten niet zou kunnen uitvoeren.

Analyse en beoordeling in de CT Infobox vindt plaats indien dat toegevoegde waarde kan hebben ten opzichte van onderzoek door één of meerdere diensten afzonderlijk. Deze toegevoegde waarde dient bij de aanmelding van personen voor analyse en beoordeling door de CT Infobox te worden beargumenteerd.

De eerste resultaten van de CT Infobox zijn veelbelovend en voldoen aan de verwachtingen van de deelnemende diensten. Wel dienen er op korte termijn nog vele praktische zaken geregeld te worden. De medewerkers van de AIVD, het KLPD, de IND en de MIVD hebben thans rechtstreekse toegang tot hun eigen systemen. Een efficiënte werkwijze vergt dat de medewerkers in de CT Infobox ook directe toegang tot elkaars bestanden krijgen. Om dit te realiseren worden thans de nodige inspanningen verricht. Ook dient nog een eigen informatiesysteem te worden geïnstalleerd, waarin de in de CT Infobox ingebrachte gegevens kunnen worden verwerkt. Daarbij zal steeds duidelijk worden aangegeven van welke dienst de gegevens afkomstig zijn. Uitsluitend daartoe geautoriseerde medewerkers zullen toegang tot die gegevens hebben.

Verantwoording van de werkzaamheden

Omtrent de werkzaamheden in de CT Infobox wordt periodiek verantwoording afgelegd. Dit vindt plaats via de wekrapportage terrorisme van de AIVD aan het wekelijkse bewindsliedenoverleg met betrekking tot terrorismebestrijding van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Met ingang van april 2005 zal ten behoeve van dit overleg door het hoofd van de AIVD tevens een maandelijks rapportage worden uitgebracht.

Daarnaast is de behoefte gebleken aan een coördinerend beraad, waarin periodiek overleg zal plaatsvinden over de opvolging van de uitgebrachte adviezen, de onderlinge afstemming – met inachtneming van ieders verantwoordelijkheid – van lopende zaken, alsmede beheersmatige aangelegenheden in relatie tot de CT Infobox. In dit coördinerende beraad hebben vertegenwoordigers van alle deelnemende diensten zitting. Daarnaast is ook de Nationale Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) in het beraad vertegenwoordigd. Dit beraad zal op zeer korte termijn worden ingesteld.

Toezicht

De CT Infobox valt, zoals eerder aangegeven, onder de werking van de Wiv 2002 en daarmee onder het onafhankelijke toezicht van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten. De commissie kan er dus op toezien of de wijze waarop de CT Infobox functioneert rechtmatig is. Dit toezicht strekt zich overigens niet uit tot de gegevens die worden verwerkt in het kader van de Wet politieregisters en de Wet bescherming persoonsgegevens. Hierop is een ander toezichtsregime van toepassing.

3. Convenant CT Infobox en nadere wettelijke regeling in de Wiv 2002

Voor het samenwerkingsverband is een convenant opgesteld. In dat convenant zijn de belangrijkste afspraken neergelegd over in het bijzonder de medewerkers die door de deelnemende diensten aan het samenwerkingsverband zijn uitgeleend en hun functioneren daarin alsmede de toegang tot en het gebruik van de gegevens die door de deelnemende diensten in het samenwerkingsverband worden ingebracht. Voor de precieze uitwerking van deze afspraken verwijs ik korthedshalve naar het bij deze brief gevoegde convenant. Ik merk daarover op dat ik, zoals toegezegd aan uw Kamer, het (concept) convenant aan de onafhankelijke Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten heb voorgelegd. De commissie heeft aangegeven dat zij het convenant in overeenstemming acht met de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002. Niettemin acht ik het wenselijk om het samenwerkingsverband in de Wiv 2002 te codificeren, aangezien de samenwerking zoals die in de CT Infobox gestalte is gegeven een permanent karakter zal krijgen en de taken van het samenwerkingsverband in de

nabije toekomst naar verwachting een verdere uitbouw en verdieping zullen (kunnen) krijgen. Daarbij wijs ik met nadruk op de hieronder beschreven ontwikkelingen, die voor een deel nadere wettelijke regulering kunnen vereisen. De wijziging van de Wiv 2002 heb ik inmiddels in gang gezet en het desbetreffende wetsvoorstel zal naar verwachting voor het zomerreces aan de Tweede Kamer kunnen worden aangeboden.

4. Verdere ontwikkelingen

De effectiviteit van de activiteiten die door de CT Infobox thans worden verricht, kan een belangrijke impuls krijgen door uitbreiding van het samenwerkingsverband met andere diensten dan wel met rechtstreekse toegang tot bestanden van andere diensten. Zo zal worden onderzocht of bijvoorbeeld uitbreiding met de FIOD/ECD mogelijk is. Hoe meer bestanden kunnen worden geraadpleegd omtrent personen die op de een of andere wijze betrokken zijn bij terrorisme en radicalisme, hoe completer immers het beeld van deze personen wordt. Met de deelname van andere diensten wordt ook de expertise omtrent welke maatregelen tegen dergelijke personen mogelijk zijn verruimd. Met het uitbreiden van het aantal bestanden waartoe de CT Infobox toegang heeft, neemt de noodzaak toe om de bevraging efficiënter en effectiever te maken. Daarbij moet onder andere gedacht worden aan de inzet van diverse vormen van data-analyse, waaronder de mogelijkheid tot koppeling van bestanden en geautomatiseerde bestandsvergelijking. Hoewel data-analyse door de AIVD al wordt toegepast op onder meer eigen gegevensbestanden, wordt waar het gaat om toepassing van deze verwerkingsmogelijkheid in relatie tot bestanden van derden – waaronder ook die van niet aan het samenwerkingsverband deelnemende diensten – het wenselijk geacht daarvoor in de Wiv 2002 een expliciete grondslag op te nemen.

De CT Infobox levert door zijn unieke informatiepositie ook een dynamisch beeld op van trends en ontwikkelingen op met name operationeel niveau met betrekking tot personen en netwerken die betrokken zijn bij terrorisme en radicalisme. Daarbij kan gedacht worden aan modus operandi van dergelijke personen en netwerken. Denkbaar is dat de CT Infobox zich in de toekomst daarom ook zal richten op analyse en advisering op het niveau van dergelijke trends en ontwikkelingen. Om dit te verwezenlijken dient de CT Infobox de huidige taken en werkwijze voldoende uitgebouwd te hebben, opdat ze over voldoende gegevens en informatie beschikt en adequate mogelijkheden heeft voor zeer snelle ontsluiting, actualisering en analyse van deze gegevens.

5. Slot

De bestrijding van terrorisme vergt de inzet van meerdere partijen en samenwerking daartussen. Geen enkele partij heeft daar het alleenrecht op. Integendeel. Intensieve samenwerking en gegevensuitwisseling – binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden – zijn absoluut noodzakelijk voor een effectieve aanpak van terrorisme. Het is vanuit deze gedachte dat de CT Infobox tot stand is gekomen. De ervaring met de CT Infobox laat zien dat deze benadering effectief is.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes